

Učiteljski Tovariš

Stanovsko politiško glasilo J. U. U. — sekcije za Dravsko in Ljubljani
Mesečna priloga »Prosveta« Uredništvo in uprava: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/I. Rokopisov ne vračamo. Nefrankiranih pisem pošiljati na osak četrek. Narožina letno št. čk. rač. 11.197. Telefon 3112

Borbenost stanovske organizacije.

Tisoč in nič več eden.

Čas stroja je izpremenil marsikaj. Eno pa je ostalo, še vedno se upošteva moč. Silni ostanejo lahko samorasla drevesa, divja drevesa, kar je slabotnih, se morajo združevati. In danes bolj, kakor kdaj poprej. Kar pojdi sam po svetu, ne veš, kakšna gneča je na cesti! Zdaj boš dobil sunek v hrbet, zdaj v prsa, nazadnje celo naravnost v obraz. Pa zakriči, če moreš! Glas se ti razgubi, še preden odpreš usta, umre. Pomilovalno te bodo pogledali, revčka osamljenega.

Tako je.

Zdaj ni več eden, kar je dobro in prav, ampak sto in tisoč in več. Množica. Danes gre čas s takim krikom mimo, da ga tudi množica komaj za trenutek prekrči in ustavi, da reši nekaj najnujnejših in najbolj bolečih vprašanj. Še množica komaj, ne pa eden, kakor samotni otrok nekje sredi mrtve puščave.

Torej množica.

Množica je organizacija. Organizacija je svojevrstno življenje, namreč strokovna organizacija, ne pa klub za rejo kanarčkov. Kanarčki v različnih kletkah so si pač podobni, celo enega rodu so, ampak to še ne tira njihovih gospodarjev, da bi morali biti združeni v enotni organizaciji. Zato namreč, ker je reja kanarčkov večinoma sport. Drugo pa je stanovska organizacija. Poklic tira človeka v delo in borbo. Uspešno delo in uspešna borba sta pa mogoča samo na enotni bazi. To vede nujno v organizacijo. Brez organizacije ni borbe. Sem in tja pač opazimo kak odsev tozadevnih pretresov, pa to so le raztreseni pojavi narejenih četovanj iz turških bojev.

Imamo organizacijo.

Različno jo pojmujemo. Nekateri kot neizogiben pojav sodobnega življenja, drugi kot primeren izraz naše družabnosti, tretji spet po svoje. Plaćujemo mesečni davek, če ne dobimo stanovskih listov, se tudi pojezimo (dasiravno jih niti preberemo ne, ampak človek se mora vsaj narediti imeniten, če že ni), drugače se pa za vse skupaj ne zmenimo dosti. Zborovanja, no, na zborovanja pač pridemo, saj so ob sobotah... Ampak drugače! Kvečjemu, če se zgodi krivica, resnična ali navidezna, takrat naj se zbudi organizacija. To je vse lepo.

Toda organizacija smo mi. Vse drugo hranimo, svoje telo pustimo, da umira. Tudi organizacija hoče in mora živeti.

Organizacijo tvorijo ljudje. Pravilno in razumljivo bi bilo, da bi ti ljudje skrbeli tudi za življenjske sokoove svoji organizaciji. Dati bi ji morali vsak iz svoje notranjosti toliko hraniva, da bi se vzdržala na isti življenjski višini, če že ne more zrasti. Pa ni tega. Vse življenje organizacije (ne mislim na gol aparat, ampak na soudejstvanje) sloni na podincih, ki pač od začetka zagorijo z ognjem, pozneje jim pa navdušenje radi osamelosti in utrujenosti obledi, nekaj časa črpajo iz svoje notranjosti, toda, mislim, da je delo duš, ki so neusahljive. Človek se izčrpa, postane truden, zagrenjen. Potem pravimo, da je star.

Maribor je dobil svoj „Učiteljski dom“.

In beseda je meso postala...

Pred desetimi leti smo ustanavljali društvo »Učiteljski dom v Mariboru«. Ze takrat in pozneje ob raznih prilikah, ko sem pozival učitelstvo k delu in žrtvam v prid lastnega stanu, sem obljubljal, da bomo imeli v Mariboru tekom desetih let svoj dom, če bomo vsi delali zanj in vsi doprinali žrtve. Zakaj v skupnosti je neizmerna sila. Vsi zmoremo vse, če hočemo ter imamo trdno voljo in dovolj vztrajnosti.

In hvala Bogu! Moj klic ni bil glas vpijočega v puščavi, ki se zgubi brez sledu. Našel je svoj odmev in srečo mnogih tovarišev in tovarišic, ki so se mu odzvali in mu sledili. Res, da niso bili prav vsi. A bilo jih je mnogo, prav mnogo, ki so se pridružili tej desetletni procesiji dela in žrtvovanja. Nekateri so sicer že med potjo omagali in klonili. Zakaj pot je bila dolga in cilja ni bilo mogoče doseči s fizičnimi očmi, dasi je lebdel v naših dušah. V dušah omagancev je bilo premalo ljubezni, premalo upanja in še manj vere. Zato so opešali. A velika večina je vztrajala kljub raznim oviram ter doprinala žrtve na oltar skupnosti v dobrobit lastnega stanu in njegovih bodočih pokolenj.

In naključje je hotelo, da je beseda meso postala ravno po desetih letih. Danes ima Maribor svoj Učiteljski dom. Sicer res ni bogve kako mogočen in impozanten, a kljub temu tak, da ga lahko z upravičenim ponosom pokažemo komurkoli. Saj je to uspeh našega dela, naših žrtev. Zato ravno nam je tako drag in ljub. Glavno pa je, da bo že s prihodnjim šolskim letom oddan svojemu namenu ter bo sprejel učiteljsko deco, ki študira v Mariboru, pod svoj gostoljubni krov.

Tako se vrstijo ljudje in umirajo. Nihče se ne spomni, da mogoče ni kaj prav. Pač, včasih zagodrnja kdo, da smo mrtvi in trdi, da skoraj nimamo pravice do življenja.

Da manjka borbenosti.

Borba je tako lepa stvar, še lepša je beseda. Borbenost stanovske organizacije, to pa — o tem se pri nas ne da govoriti. Navadili smo se grabiti, ne pa dajati. Ničesar ne zraste samo od sebe. Borbenost, to je skoraj toliko kot močna zavest skupnosti. Iz te zavesti, ki je nekaterim prirojena, drugi pa pridejo do nje šele po dolgih težavah, iz te zavesti raste vse sodelovanje, ki ne stremi za osebno slavo in častjo. Vsaka organizacija živi od svojih članov, zunanji izraz notranjega življenja oblikujejo sicer voditelji, vendar ne po svoji diktatorski volji, ampak po smernicah vsega ali vsaj večine članstva. Torej ne gre za kako nalivanje duha in miselnosti od zgoraj navzdol, ampak gre za oblikovanje notranje razgibanosti, ki je pa, žalibog, popolnoma identična z razgibanostjo voditeljev in njihove ožje okolice. Imamo namreč veliko članov in jih imamo vendar premalo. V tem oziru bi nam moral biti za vzgled delavec, ki z vso strastjo sodeluje pri svojih strokovnih skupinah. Res je, da se pri njem v najhujši konkretni obliki pokaže nezmožnost enega samega človeka, vendar bi človek mislil, da se pri ljudeh z večjo, ali vsaj navidezno večjo izobrazbo da lažje vzgojiti zavest skupnosti. Tudi ta pomanjkljiva zavest je posledica naše zgodovinske tragedije. Učitelj je premalo veroval v svojo moč in pravico, iskal je samo usmiljenja posameznih političnih skupin. Lahko je lezti preko hrbtov, če mirujejo, toda slabo je, če se hrbti zganejo. Zgodi se, da kdo pade. Padla je naša skupnostna zavest, osnova borbenosti.

Da torej manjka borbenosti?

Seveda je manjka, ampak ne zgoraj, temveč spodaj. Spodaj so korenine, spodaj je zemlja, spodaj je večina hrane. Kako naj drevo ozeleni, zacvete in dozori, če so korenine mrtve?

Spomni se, da organizacija ni samo tvoja dolžnost, ampak tudi pravica. Kadar boš brez organizacije, boš videl, kaj pomeni taka pravica. Samo malo zatisni oči in premisli.

Učitelj izven organizacije. Mogoče je. Ali je čudak, ali je slepec. V obeh slučajih je pa človek, ki živi od uspehov široke množice organiziranih. Kdor ima trdo kožo, tudi taklo ugotovitev prenese. Saj nazadnje to ni nič posebnega dandanes.

Učitelstvo molči v organizaciji. Največ ga je. Molčati je namreč tako lahko. Nekaj komodnosti je zraven. Toda bridko je to, ker organizacija nima od njega ničesar. Prav ničesar, komaj članarino in številko. To je pa daleč premalo.

Borbenosti ni. Toda v vrhovih je, vrhovi se majojo, saj so v vetrovih. Le korenine molče. Rekel bi kdo, da imajo drugačno delo, toda ne, živeti morajo.

Ali živimo?

Venceslav Winkler.

je poleg stavbe še kakih 1500 m² prostora, ki se lahko uporablja kot vrt in igrišče. Ali pa se v slučaju potrebe lahko postavi še eno poslopje. Torej prostora, miru, zraka in solnca preko dovolj. Za sedaj bo lahko nastanjenih 35 dijakov.

Realizacija Učiteljskega doma v Mariboru je plod desetletnega smotrenega, vztrajnega dela in žrtvovanja. Torej živ dokaz, da vsako smotreno in vztrajno delo vodi prej ali slej do uspeha.

Hren.

Jože Župančič, Litija.

Med zagrebškimi učitelji - pevci.

2. maja pride »Ivan Filipović« koncertirat v Ljubljano.

Onile dan sem imel — ozir. smo imeli — s tov. Dragom Šupančičem neko važnejšo zadevščino tam doli v stolnem Zagrebu. Po opravih in pred odhodom vlaka smo sneli tov. Srečka Kumra, dirigenta našega UPZ kar s konzervatorija, mimogrede smo polovili pet, šest znancev in je bila družina že precej gosta, ko smo lezli v »oštarijo« k tenoristu Šimuncu tam v Dugi ulici. Medtem pa je zvedel že tudi poslovodja zagrebškega učiteljskega pevskega zbora tov. Geberta, da je v Zagrebu predsednik ljubljanskega UPZ, pa je že šel za njim na lov. Ko bi se domenili za sestanek, bi se gotovo ne znašli tako točno, kakor nas je zajel sredi največjega vrveža v Ilici, zagrebškem Babilonu, tovariš Geberta. — Dotle še neznanec, je pokuknil baš mene za rokav s prijaznim pozdravom: — »Gospod iz Ljubljane?«

In potem smo jo mahnilo skupno na pomenek. Rezultat: — Ivan Filipović bo prišel 2. maja koncertirat v Ljubljano.

Zdaj pa nekoliko o naših vrlih zagrebških tovariših-pevcih. Praviijo, da jih imajo na vesti — Slovenci. Mogočen uspeh našega UPZ in visoka umetniška vrednost »Kranjcev« sta jim dala korajžo; in evo — »Ivan Filipović« obstoja zdaj že nad leto dni.

Pokazali so nam sliko zbora — močna četa jih je! Imajo samo moški zbor, 50 članov. Le 10 od teh jih je iz najožje zagrebške okolice, vsi ostali so z mestnih šol. Po vsem tem sodeč: podjetni, vrli pridni člani pevci — (za dober vzgled našim ljubljancem — za spanceml).

Njihov oficijelni naslov se glasi: »Zagrebški učiteljski pjevački zbor JUU — Ivan Filipović«. Svoje ime so vzeli po svojem stanovskem prvaku, Ivanu Filipoviću, velikem pedagogu in možu jugoslovenske orientacije — vzornem hrvatskem patriotu. Filipović, učitelj in veliki Jugoslovan je bil tudi sam navdušen pevec in ljubitelj pesmi. Hrvatom je Filipović vtelesen vzor učitelja, pevca in narodnjaka, in taki so tudi njegovi nasledniki, naši vrli tovariši - pevci.

Pa naj vas seznanim z voditelji zbora, ki ga bomo v kratkem imeli v svoji sredi.

Zboru predseduje tov. Ljudevit Krajačič, zdaj sekretar Višje pedagoške šole, znani mladinski pisatelj, dolgoletni urednik »Smilje«, hrvatskega mladinskega lista, ki izhaja že nad pol stoletja.

Tov. Dušan Bogunović je zborov predpovednik in tenorist. Kdor se je količkaj vglobil v sokolsko življenje, pozna Bogunovića vsaj po imenu. Piše neumorno o sokolskih zadevah, lani je organiziral na državni razstavi v Beogradu telovadni oddelek, po položaju pa je tov. Dušan šolski nadzornik.

Zborovega poslovodjo tov. Frana Geber-tal sem že omenil uvodoma, ko nas je prepoznal sredi polne lice. (Takole »provincijalen« izgleda ponižen Kranjec sredi hrvatskega vlemesta, da si prepoznal na prvi pogled.) — Tov. Ivan Jardaš pa je zborov finančnik.

Glavni steber zbora pa je dirigent, tudi pri nas znani Boris Papandopulo. Njegova mati, gospa Maja Strojčičeva, je že sodelovala na nastopih našega UPZ v Ljubljani, Celju, Mariboru kot solistka pri »Svatovskih pesmih«, kompozicijah svojega sina Borisa. — Mladi mož — šteje komaj 26 let — ima za seboj velike umetniške uspehe, pred seboj pa še idealno življenjsko pot. Ves zbor je za-verovan v svojega mladega dirigenta, ki ga

diči velik idealizem. Boris Papandopulo je stanovski kolega našega Kumra kot profesor na Muzički akademiji.

To so glavni zborovi predstavniki. V zboru samem pa sodelujejo člani, ki zavzemajo v javnem življenju ugledne položaje. Da omenjam n. pr. tov. Jovana Milojevića, I. basista, prijetnega družabnika, ki pozna vsaj pol učiteljev iz Dravske banovine. V organizaciji JUU je predsednik zagrebškega učiteljskega društva ter obenem tajnik banovinske sekcije JUU, sicer pa je upravitelj osnovne šole v Bogovičevi ulici.

Kasneje, ko smo se preselili v separatno sobo k »Bedjancu« in smo sedeli sredi večjega števila zagrebških kolegov, smo šele zvedeli, kako smo Kranjci — fejest ljudje. (Kakor znano Hrvatje v šaljivem žargonu nadejajo vsem Slovincem nadevek »Kranjce«.)

Takole, kadar smo doma, sami med seboj, kaj radi čez sebe in domačijo pozabljamo, denemo v nič to in ono; pa nam ostali jugoslovenski sobratje na vso moč silijo prvenstvo v vseh zadevah. Zdaj se še spominjam, kako je hitela zatrdjavati že nekako pred osmimi leti, ko je bil v Ljubljani kongres UJU, srbska tovarišica, ki je videla pošteno izvedeno organizacijo kongresa s tiskanimi vodniki, stanovanjskim uradom, informacijsko pisarno itd. Ta tovarišica nekje iz okolice Skoplja je vzhiceno vzklikala — bila je takrat prvič v naših krajih —: Vi Slovenci ste jugoslovenski — Čehi! Nekako tako nam je kadilo tudi naše zagrebško omizje. Tov. Milojević je vneto poudarjal: »Kranjska« je naša obljubljena dežela; tam dobiš vse. In je pripovedoval, kako je odbor »Filipovića« iskal nedavno note za turnejo. Med drugim so iskali tudi srbske skladbe. — »Pa smo se obrnili po srbski program na naše vražje Kranjce« — je hihitaje poudarjal družabnik. — »In smo ga dobili — v 3 dneh!«

Kadarkoli je prišel naš UPZ koncertirat v bratski Zagreb, vsikdar je bil sprejet s pri-srčnimi simpatijami. Dolžnost Ljubljane in vse okolice pa je, da dokažemo 2. maja ob posetu »Ivana Filipovića« zagrebškimi tovarišem isto naklonjenost — in jim napolnimo dvorano. Če kdaj, nam je zlasti sedaj potrebna sloga. »Ivan Filipović« bodi iskreno pozdravljen v naši sredi!

Koncert mladine, pevskega zbora Trbovlje - Vode.

Ljubljana, 17. aprila 1932.

V nedeljo 17. aprila se je vršil v veliki dvorani hotela Union v Ljubljani drugi koncert tega najboljšega jugoslovenskega mladinskega pevskega zbora pod vodstvom učitelja tov. Avgusta Šuligoja.

Trboveljski mladinski pevski zbor je osnoval Avgust Šuligoj leta 1928. V zboru je 110 rudarskih torok, ki pridno izrabijo vsako uro prostega časa, da študirajo program. Ni lahko dobiti prosti čas na šoli, kjer so šolske sobe in nekateri učenci zaposleni do 18. ure zvečer. Ne Šuligoj in ne njegovi majhni, a v kulturnem delu in ljubezni do lepe pevske umetnosti veliki sodelavci se niso splašili velikega truda in velikih nalog. Vztrajno, požrtvovalno in vestno so sledili svojemu vodi-

UČITELJSKA TISKARNA V LJUBLJANI

REGISTROVANA ZADRUGA Z OMEJENO ZAVEZO
Rač. pošt. hran. 10.761   Telefon št. 2312

VABILO

na

XXIX. REDNI OBČNI ZBOR

ki bo

v četrtek, dne 5. maja 1932., ob 10. uri dopoldne
v Ljubljani v dvorani mestnega magistrata.

DNEVNI RED:

1. Poročilo upravnega sveta o združnem poslovanju.
2. Poročilo upravnega sveta o računskem zaključku za leto 1931.
3. Poročilo nadzorstva o računskem zaključku in poslovanju upravnega sveta.
4. Predlog upravnega sveta o razdelitvi čistega dobička.
5. Volitev v upravni svet.
6. Volitev v nadzorstvo.
7. Slučajnosti. — Posebni predlogi se morajo naznaniti upravnemu svetu vsaj tri dni pred občnim zborom.

Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen, se bo vršil v zmislu § 31. pravil pol ure pozneje v istem prostoru in z istim dnevnim redom občni zbor, ki sme brezpogojno sklepati.

Upravni svet.

teljul Danes so korporacija, ki nima primere pri nas in najbrže tudi ne v inozemstvu! To niso profesionalni pevci! To so pevci, katerim poje duša in srce, ki so verni izraz svojega voditelja in svojega očeta, ki ga ne more spremljati pesem pri njegovem težkem — črnem delu.

V teku svojega obstoja so priredili 17 koncertov širom Dravske banovine in v Beogradu ob navzočnosti naše največje matere kraljice, ter njenih sinov — kraljevičev.

Z nekakim strahom smo gledali na ta koncert v Ljubljani. Ni čuda! Cela serija koncertov je bila slabo obiskana — v prvih vrstah. Kaj bo s tem koncertom? No, strah je bil neopravičen, dvorana je bila premajhna! Glava pri glavi, glavica ob glavici. Publika nepoznana! Tuji obrazi, razen predstavnikov! Ti ljubijo petje sinov in hčera trpinov. Zakaj so prišli? Še danes nam ni jasno! Vsi njihovi dosedanji uspehi so jih ogreli. Toda bilo je lepo pogledati na to pisano morje solidnih oči in ožarjenih obrazov, srečni, da so tu!

110 glava družina je strumno brez vsake treme prikorakala na oder. Učitelj g. Beg je v vznešeno pesniških besedah spregovoril par uvodnih besed, pozdravljajoč vse prijatelje trboveljske mladine in vse navzoče. Program, ki je obsegal poleg biserov slovenske glasbe na čelu z Adamičem, hrvaške in srbske kompozicije, je bil podan vsestransko popolno. Temperamentni dirigent Šuligoj ni mogel z odra s svojo četo. Še in še! Aplavza, cepetanja in vzklikov ni ne konca ne kraja. Najbolj vnet med njimi, ki so plakali, jokali, cepetali in vzklivali je bil gotovo naš učiteljski veteran Rudolf Horvat, ki je dajal učitelju Šuligoju prve pojme o abecedi in slovenski pesmi. Verujemo mu, da je bil to zanj najlepši praznik in dober dan. Če je vzgojil samo enega Šuligoja, je naredil dosti.

Spočiti, kot da prihajajo iz toplega materinega naročja, so stopali mladi umetniki raz odra. Ponosni, zadovoljni so odhajali rodite-lji, prijatelji in svetovalci zbora, med katerimi ne smemo pozabiti na vnetega in požrtvovalnega učitelja Milana Pertota, Srečko Kumara in trboveljskega učiteljskega. Zavedajo se lahko, da so naredili velikansko delo, da so zadovoljili vse. Mnogoštevilnemu učiteljsstvu iz vseh krajev pa so dali injekcijo za potrebo in uspešno kulturno delo tam, kjer se mora začeti Šuligoj na pravi poti si, in vsi ti bodo hvaležni, ki si jih pripeljal na pot, ki mora narod plemenititi. S tabo, s tvojim zborom in s tvojim delom smo vsi in tvoj — čto.

Splošne vesti.

— Po enem letu dela. Minilo je eno leto odkar je prevzel sedanji izvršni odbor vodstvo naše organizacije. Ob tej priliki prinaša »Narodna Prosveta« dolg članek, ki v njem razpravlja o vseh učiteljskih zadevah, ki jih je organizacija rešila tekom letošnjega leta in vprašanih, ki se tičejo naše organizacije. Že v početku omenja prizadevanja za spremembo pravil, popularizacijo jugoslovenske ideologije in organizacijo banovinskih sekcij. Spominja se znamenitega pisma Nj. Vel. kralja naslovljenega učiteljsstvu v priznanje njegovega dela. — Važen mejnik našega združenja je bil postavljen na državni skupščini l. 1931. V tem letu je bil odplačan ostanek dolga za Dom Jugoslovenskega učiteljskega združenja. Kot veliko pridobitev sedanjega odbora je smatrati dejstvo, da je prišlo pet učiteljev v Glavni prosvetni svet, od katerih sta dva

stalna člana, kar se do sedaj še ni zgodilo. Nadalje omenja tudi napredovanja, premeščanja in upokojitve učiteljskega in tudi prizadevanje združenja v korist učiteljskega. — Najvažnejša zadeva, ki jo obravnava članek so vsekakor učiteljska naravna stanovanja in stanarina. Ta odstavek se glasi sledeče: Vprašanje ocenitve učiteljskih naravnih stanovanj, ki je bilo regulirano s posebnim pravilnikom na podlagi § 29. uradniškega zakona, je prizadelo novemu odboru združenja mnogo dela. Nekaj časa je bil pripravljen drug pravilnik o ocenitvi stanovanj, ampak tudi ta ni zadovoljil stališča odbora v tej zadevi. Glavni odbor združenja je skušal doseči, da bi ostale glade stanarin še nadalje v veljavi določbe šolskega zakona, to je, da pripada vsemu učiteljsstvu brezplačno stanovanje ali občinska stanarina in, da se niti eno niti drugo ne odtrjuje od učiteljske državne plače. Končno je bila, po pravični uvidevnosti oblasti, unesena v § 62. točka a) finančnega zakona za l. 1932./33. odredba in že izdan ukaz, da se od državnih prejemkov učiteljskega ne sme več odtegovati niti vrednost stanovanja, niti stanarina, ki jo prejemajo od občin.

— Razpis služb. V zadnji objavi prostih služb so pomotoma razpisana nastopna službena mesta: Blanca (srez Brezice), Smednik (srez Kranj), Ježica in Šmartno pod Šmarno goro (srez Ljubljana). Razpis navedenih služb je razveljavljen. — Izpraznjena služba učitelja na deški osnovni šoli na Jesenicah je razpisana za učitelja na tamkajšnjem pomožnem razredu.

Prilogo k prošnji za premestitev ali stalno mesto po čl. 26. uredbe je založila Učiteljska tiskarna in jo dobi-te v Učiteljski knjigarni.

— Kmetijska predavanja in poučne tečaj-e morejo prirediti sreski kmetijski referenti po odredbi ministrstva prosvete z dne 30. marca 1932. O. N. br. 17.756 v učilnicah na narodnih šolah v času, ko ni pouka. Čas predavanja določijo sreski kmetijski referenti sporazumno s šolskimi upravitelji ter prevzamejo skrb za snago in obvezo za povrnitev morebitne škode.

— Referat o ureditvi in vzdrževanju vojaških pokopališč se je po odredbi bana prenesel iz področja upravnega, v področje prosvetnega oddelka. Prepričani smo, da bodo šolska upraviteljsva, kakor tudi vse učiteljs-tvo, podpirali prosvetno upravo pri tem humanem delu. Naša šolska mladina pa naj prevzame skrb za krašenje in lepšanje vojaških grobov ne samo o Vseh svetih, ampak skozi vse leto.

— Gluhonemnico v Ljubljani, Deško vzgajališče v Ponovičah in Zavod za slepo deco v Kočevju je dodelil ban Dravske banovine v pristojnost prosvetnemu oddelku kr. banske uprave, ker so ti zavodi v svojem glavnem bistvu prosvetnega značaja. Vse zadeve in vloge, ki se tičejo imenovanih zavodov, je naslavljati sedaj na prosvetni oddelek kraljevske banske uprave.

— Letovanje v učiteljski koloniji v Velaluki. Kakor v vsakih počitnicah, bo tudi letos letovalo jugoslovensko učiteljsstvo v samostojni koloniji v prijaznem in vsestransko ugodnem mestu Velaluki (na otoku Korčula). Zato vabim vse učiteljsvo, da se v prav takem številu odzove vabilu kakor lanskoleto in preživi mesec dni ob našem večno lepem Jadranu! Pogoji so isti kakor lansko

letu: Članarina 30 Din, kol. fond 100 Din, stan in hrana za mesec dni 800 Din. Po prejemu članarine in priglasa pošljem ček, s katerim plača priglasenec ostali znesek. Vsak priglasenec lahko plača do 1. jun. samo polovični znesek, ostali znesek pa ob prihodu v kolonijo. Ob priliki našega letovanja se bo vršila tudi ekskurzija iz Velaluke z ladjo do Dubrovnika, nato pa z avtomobili preko Kotorja in Njeguša v Cetinje. Cela vožnja tja in nazaj bi stala ca. 250 Din. Lanski ekskurzisti ne morejo prehvaliti te lepe ekskurzije, ki bo ostala brezdvomno vsem v nepozabnem spominu. — Vabim vse tovariše, da se čimpreje prijavijo, najpozneje pa do 15. junija. Za UFS: Slavko Mrovlje, glavni pov. in pov. za Dravsko banovino, Slovenjegradec.

— Učitelji vrtnarji naj bi nudili drug drugemu pomoč pri obdelovanju šolskih vrtov pred vsem s tem, da bi se med seboj podpirali pri nabavljanju semen, sadik, gomoljev itd. Od svojih tovarišev bi lahko dobivali najrazličnejše blago po zmernih cenah ali z zamenjavo. — Ponudbe in povpraševanja bo objavljala Učiteljski Tovariš pod rubriko: »Šolski vrt« med splošnimi vestmi.

— Šolski vrt. Jabolčne in hruškovne divjake ima šolski upravitelj Grum Janez v Gabrku p. Škofja Loka.

— Šoštanj. Osnova šola priredi v nedeljo, 24. t. m. ob pol 4. uri popoldne v Sokolskem domu Zolnirjevo mladinsko igro s petjem v šestih dejanjih »Grudica«.

— Višja pedagoška šola v Zagrebu. Vpisovanje v prvi letnik zagrebške višje pedagoške šole je bilo zaključeno 5. aprila. Od 35 vpisanih slušateljev jih je prišlo 32 iz Beograda, kjer so začasno obiskovali tamošnjo šolo. Vsi slušatelji imajo plačan dopust, le trije studirajo na svoje stroške. Večino vseh slušateljev tvorijo učiteljice, ki jih je 24. Iz Slovenije je med slušatelji 15 učiteljev in učiteljic.

— Slovenska Matica objavlja: Letošnje knjige so se začele izdajati in razpošiljati v četrtek 14. t. m. pop. — Kakor že objavljeno, so deležni letos člani Kidričeve Zgodovine slovenskega slovstva, 3. snopič, Spektorskega Zgodovine socijalne filozofije, 1. sn. in prve knjige ephalnega romana Tolstoja »Vojna in mir«, vse to za nezvišano članarino 50 Din. Obseg vseh knjig 55 tisk. pol. od teh obe zgodovini v vel. 8°. — Pristop je nadalje mogoč po dopisnici ali ustno v društveni pisarni na Kongresnem trgu št. 7 ali pri poverjenikih, kjer se dobe natančnejša pojasnila.

Krojno učilišče

Ljubljana, Šmartinska cesta št. 24

(kavarna »Viadukt«, preje Mestni trg 5) izdeluje kroje po meri in sliki. Zunanji tudi poštnoobratno! Za gg. učiteljice je za časa počitnic posebni krojni tečaj. Prijave je poslati že sedaj.

— Na člančič »Esperanto v šole« sem dobil več dopisov, znamenje, da je zanimanje za »Esperanto« večje, kakor sem si predstavljal. Nekateri žele, da bi »Učit. Tovariš« kaj več prinašal v esperantu. Tudi to se lahko zgodi, samo če bo uredništvo imelo dovolj prostora na razpolago. Obenem pa prosim tovariše (ice), ki esperanto že znajo, da mi pri tem pridno pomagajo. Res, škoda bi bilo, da bi naše učiteljsvo o tem tako aktualnem vprašanju ne bilo zadosti informirano. Po drugih deželah se učiteljsvo pridno udeležuje esperantskih tečajev, ki jih prirejajo esperantska društva, pa tudi države, n. pr. Švedska ima vsako leto v svojem proračunu gotov znesek za esperantske tečaje. V Španiji nameravajo ustanoviti 13 esperantskih stolic, ki bi bile plačane od države, za kar je vneseni 50.000 peset v letošnji proračun. Grško prosvetno ministrstvo je izdalo odlok, s katerim toplo priporoča učenje esperanta. Saj je esperanto res mednarodni jezik, jezik enakopravnosti, ki zblizuje vse narode. Temu jeziku se lahko priučiš doma. Kdor ima veselje za učenje tega jezika, naj se prijavi k dopisovalnemu tečaju, ki sem ga pred kratkim otvoril in h kateremu se lahko še vsakdo javi. — Potrebno je, da si nabavite esperantsko slovnico Maruzzi-Dobravic (Din 15) in majhen slovarček (Din 3). Oboje dobite pri meni s poštnino vred za 20 Din.

Mesečno pošiljam dvakrat esperantske naloge, katere potem tudi popravljam, pojasnjujoč vse, kar se komu ne bo zdelo jasno. Učnina za ves čas (6 mesecev) znaša 90 Din, plačljivo v mes. obrokih po 15 Din. Pred leti sem imel podoben tečaj, ki je dobro uspel.

Pišite na naslov: Golobič Peter, učitelj na Jesenicah, Gorenjsko.

Priložite znamko za odgovor!

MIROSLAVA LEITGEB

LJUBLJANA, JURČIČEV TRG ŠTEV. 3.
Izdelovanje ročnih in strojnih vezenin. Predtiskarija in izdelovanje šablon. Zaloga DMC in vseh potrebščin za vezenje in predtisk.

— Zaposlitev učiteljsva v privatnih šolah v Nemčiji. Vsem aktivnim učiteljem in učiteljicam je v Nemčiji prepovedano poučevati na privatnih šolah. Tudi upokojeno učiteljsvo ne sme delovati na teh šolah, ker so mesta, ki bi vsled tega odloka ostala prosta, rezervirana za brezposelne učitelje (ice), ki jih je v Nemčiji zelo mnogo in ki po več let čakajo na namestitev.

SVETOVNA

PEDAGOŠKA KONFERENCA V NIZZI.

The New Education Fellowship (Zveza za novo vzgojo) priredi v dne 29. julija do 12. avgusta t. l. 6. redno konferenco, tokrat v Nizzi v Franciji. Vodilni tema te konferen-ce je: Kako prilagoditi vzgojo spreminjajoči se družbi? Med predavatelji so znamenite pedagoške osebnosti; naj navedemo samo te-le: dr. Becker (bivši pruski prosvetni minist-ster), dr. Decroly (vodilni pedagog v Belgiji), prof. Marcault (Francija), prof. Sir Percy Nunn (Anglija), prof. Piaget (Francija), dr. Harold Rugg (USA), dr. Maria Montessori (Italija); središče bo pa gotovo tvoril prof. John Dewey, nestor ameriških pedagogov, kljub visoki starosti še vedno vodilen. Prijavljeni so tudi kitajski, japonski in ruski predavatelji. Poročali bodo tudi praktiki raznih modernih šol o svojem delu, s predavanjem filmov. Po vsakem predavanju diskusija. — Predavanja se vrše v angleškem, francoskem oz. nemškem jeziku; vsako predavanje pre-stavijo iz originalnega v ostala dva jezika.

Pripravljeni odbor je poskrbel za to, da bo koristno vezano s prijetnim. Predavanja se bodo vršila zjutraj in zvečer, tako da bo dovolj časa za oddih in za skupne izlete v okolico. Odbor je aranžiral tudi dva celodnevna izleta v Cannes in Monte Carlo in nekaj lokalnih prireditev z narodnimi nošami in običaji Provençe. Od francoskih oblasti je izposloval 50% popusta na vseh francoskih progah za čas od 27. julija do 20. avgusta, tako da si interese lahko ogledajo tudi ostalo Francijo.

Stroški so sledeči: prijavnina ca 500 Din, vožnja Ljubljana—Nizza (preko Milana—Genove, 3. razred brzovlaka) ca. 1150 tja in nazaj, vizumi (italijanski in francoski) 173 Din; cene hotelom v Nizzi z vsem komfortom in oskrbo so od 47 fr. (93 Din) dalje dnevno; lahko pa se tudi kombinira tako, da se vzame sobo (zelo udobno, s tekočo toplo in mrzlo vodo) v tkzv. »hôtels meublés«, ki stane 10 frankov (23 Din) dnevno, hrano pa v manjših, a solidnih restavracijah po 15 fr. (35 Din) dnevno. Celotni izdatki v najnižji izmeri so torej ca. 2800 Din.

Potovanje in inozemstvo je ta čas sicer spojeno s težkočami, upati pa je, da se razmere dotlej izboljšajo.

Za eventualne informacije je na razpolo-ga E. Vranc, učitelj, Studenci pri Mariboru.

— Počitniški tečaj na Semmeringu. V dne 20. junija do 10. julija t. l. se vrši na Semmeringu (Avstrija) tečaj za individualno psihologijo in sorodna področja. Vodi ga dr. Alfred Adler, ustanovitelj individualne psihologije. Tečaj je namenjen v prvi vrsti vzgojiteljem in zdravnikom. Glavne teme: Osnove indiv. psihologije, Medicinska psihologija, Vzgoja k bistvenim trem življenjskim nalogam: družbi, poklicu in ljubezni. Indiv. psihologija in šola, Kaj mora vzgojitelj vedeti o medicini? Med predavatelji omenjamo: dr. A. Adlerja, dr. F. G. Crookshanka, dr. L. Seifa. Predavanje so priključena zgleдна svetovanja za zdravlilno vzgojo, za zakon in za življenjska vprašanja sploh.

Tečaj traja dnevno 4 ure. Ostali čas bo izpolnjen s skupnimi izleti, razgovori v ožjih krogih in umetniškimi prireditvami.

Stroški so sledeči: taksa za tečaj 100 Sch. (ca. 700 Din), za učitelje 30% popusta, torej ca. 500 Din, prijavnina 10 Sch. (70 Din), vožnja Maribor—Semmering 3. razr. brzovlaka tja in nazaj 264 Din, avstrijski vizum posamezno 92 Din, kolektivni ca. 10 Din za osebo, soba s polno penzijo v hotelu od 10 Sch. (70 dinarjev) dalje. Prijave se lahko tudi samo za prvih 14 dni: v tem času bo namreč glavni del prireditve absolviran. Zadnji teden je posvečen vglabljanju v posamezna področja. — Stroški v najnižji izmeri bi torej znašali ca. 1900 Din.

Prijaviti se je treba po možnosti do 1. maja na naslov: Sofie Lazarsfeld, Wien I, Seilergasse 16. S prijavo je treba poslati prijavnino (10 Sch.) na naslov: S. Lazarsfeld, Oesterreichische Postsparkasse, Konto No. 42.721, Wien.

Za eventualne informacije je na razpolo-ga E. Vranc, učitelj, Studenci pri Mariboru.

— Rezultat italijanske šole v Julijski Kra-jini. Šolski proveditor za šole v Julijski Kra-jini je pred kratkim nadzoroval vse šole svoje-ga področja. Njegovo inspekcijsko potova-nje po Goriškem je trajalo dva meseca. V vseh šolah po Goriškem, ki jih je gospod proveditor Mondino nadzoroval, je imel prilo-liko videti izključno le slovenske otroke, a sedaj ob koncu nadzovanja pišejo fašistični listi o tej inspekciji in poudarjajo, da je šol-stvo na meji povsem fašistično, da ima enotno dušo, enotno vero in ga vodi enotna misel. — Po nekaterih krajih je delil Mondino tudi na-grade »tujerodnim« otrokom za dobro znanje italijanskega jezika in legitimacije za organi-zacijo Balila.

— Nov učiteljski pevski zbor. Sresko učiteljsko društvo za srez Križevci je sklenilo na svojem rednem mesečnem zborovanju, ustanoviti svoj lastni pevski zbor. Vsi člani društva bodo obenem člani zbora vsled česar bo zbor štel 60 pevcev in pevki. Vaje se bodo vršile po več krajih istočasno za posamezne skupine. Skupne vaje celokupnega zbora se bodo vršile ob praznikih. Novi zbor namerava že letos o počitnicah prirediti turnejo po Hrvaškem Zagorju in Medjimurju. — Novemu zboru želimo obilo uspeha.

— Učiteljska vprašanja v Angliji. Na Angleškem živo razpravljajo o vprašanju, da bi naj imelo tudi osnovnošolsko učiteljs-tvo univerzitetno izobrazbo in bi bilo na ta način povsem izenačeno s profesorji. — Ve-liko število samskih učiteljev na Angleškem zahteva posebne doklade, ki naj bi odgovar-jale rodbin. dokladam poročenih učiteljev.

Vse muzikalije se dobe v knjigarni Učiteljske tiskarne. Prospekte raznih edicij pošilja na zahtevo brezplačno.

— Ustanovitev učiteljskega društva za srez Rab. Dne 6. t. m. je bilo ustanovljeno v Rabu na otoku Rabu sresko učiteljsko društvo rabskega sreza za otoka Rab in Pag. Vse učiteljstvo z obeh otokov je pristopilo v novostanovljeno društvo, ki šteje 32 člana. Ta vest je v toliko bolj razveseljiva, ker so videli potrebo stanovske organizacije tudi v onih krajih, kjer je doslej niso hoteli poznati. Kmalu ne bo v vsej državi več sreza, ki ne bi imel svojega učiteljskega društva. Vedno bolj se bližamo času, ko bo vse učiteljstvo včlanjeno v jugoslovnskem učiteljskem združenju, kar vsi najiskrenejše želimo.

— Občinske dajatve učiteljstva v Romuniji. Vlada je umaknila svoj prvotni projekt, po katerem bi občine morale sodelovati z znatnim delom pri vzdrževanju učiteljstva v Romuniji. V skladu s tem projektom je primanjlovala resornemu ministrstvu 1 milijardo lejev. Ta primanjkljaj je krit s posojilom pri ministrstvu zdravja 500 milijonov, iz izrednih kreditov je dovoljenih 200 milijonov in 300 milijonov iz splošnega kredita.

— Prebivalstvo Čehoslovaške prištedi letno na obutvi Kč 1.200.000.000.— Podjetje Bata je izdelalo zanimivo statistiko o prihranku čehoslovaškega prebivalstva na izdatkih za obutev.

Po tej statistiki znaša letna poraba obutve v Čehoslovaški 30 milijonov parov čevljev. V skladu s racionalizacijo v proizvodnji obutve pri firmi Bata je povprečna cena posameznega para čevljev za 30% nižja, kar znaša za vse prebivalstvo Kč 900.000.000.— letnega prihranka.

Znatne prihranke je opaziti tudi pri popravilu. Po gornji statistiki imajo prebivalci v Čehoslovaški okoli 5.000.000 parov razne obutve, katero popravljajo najmanj dvakrat letno.

Tako je tudi tu novo vpeljana metoda v načinu popraviljanja obutve omogočila, da je povprečna cena za vsako popravilo nižja za Kč 3.—, kar znaša skupno vsoto 300.000.000 Kč. Glasom tega znašajo celokupni prihranki prebivalstva Čehoslovaške na obutvi letno Kč 1.200.000.000.—

— Milijon lir za šole v Istri. Fašistična vlada je določila vsoto milijon lir za zidanje 5 šolskih poslopij v Istri. Italijanski časopisi podčrtavajo ob tej priliki veliko potrebo italijanskih šol za čim hitrejšo asimilacijo naroda ob vzhodni meji države.

PROSIMO VSE ŠOLE, KI SE NISO PLAČALE LEVSTIKOVE PESHARICE »MLADINI«, DA TO ČIMPREJ STORE.

— Poročil se je tov. Božič Adalbert, učitelj v Trbovljah-Vode z gđ. tov. Pavlo Kmetovo, učiteljico v Gančanih. Mlademu, zavednemu in naprednemu paru želimo obilo sreče!

— Lepo solčno stanovanje, oddaljeno 15 minut od Limbuša pri Mariboru, se da v najem oženjenemu učitelju za zmerno najemnino. Ponudbe je poslati g. Lini Robič v Limbušu.

Osebne zadeve.

— V V. skupino so napredovali: Barle Konrad, Metlika; Lukman Ivan, Maribor; Mohorko Ivan, Rače; Mohorčič Božidar, Sv. Peter; Potočnik Alojzij, Ljubljana.

— Napredovali so: VI. sk.: Ferjančič Antonija, Kalinger Olga — Tržič, Kumer Josipina — Ribnica, Kovačič Oton — Kostričnica, Mayer Julij — Dob, Podobnikar Pavel — Podlipa, Povh Mira — Cerklje, Princič Edvard — Ljubljana, Sardoč Adam — St. Ilj, Strajnar Ida — Ljubljana, Strašek Ivanka — Sladka gora, Sepe Ljudmila — Celje, Ste-novec Ivan — Domžale, Stojkovič Josip — Moste, Horvatič Andrej — Sv. Duh, Gornik Alojzija — Mozirje, Ferjančič Antonija — Stogovci. VII. sk.: Dolenc Matilda — Planina, Horvat Rudolf — Škofja Loka, Porekar Angela — Maribor, Porenta Viktor — St. Vid, Pivek Ivan — Ljubljana, Predan Zvonko — Majšperk, Pleskovič Ilka — Trbovlje-Vode, Pahor Marija — Skaručna, Pahor Gvi-don — Skaručna, Sežun Marija — D. M. v Polju, Stiene Serafina — Sostro, Gande Pavla — Novo mesto, Haberman Franc — Maribor, Menhart Alojz — Topolšica, Kuntarič Jožica — Dolga vas, Kalan Franja — Besnica, Menard Viljem — Novo mesto, Mlekuž Ve-koslav — Ljubljana. VIII. sk.: Kramer Mag-dalena — Sv. Marjeta, Medic Štefanija — Puščava, Mihelič Hilda — Toplice, Šetina Marija — Trbovlje, Šetine Marija — Sv. Pavel, Taufer Vida — Stična, Prhavec Josipi-na — Rakek, Šarec Terezija — Ribnica, Tomaž Matija — Sv. Tomaž, Bizjan Franc — Tržišče. IX. sk.: Mahkota Milan — Hrastnik.

Naša gospodarska organizacija.

— g Članom Učit. Samopomoči. V avgustu 1931. je razposlala uprava U. S. vsem članom tiskovino »pristopnica« s prošnjo, da jo vsak izpolni in podpisano vrne Učit. Samopomoči v Ljubljano. Večina je tej prošnji ugodila. Kakih 250 do 300 članov pa ni vrnilo podpisanih pristopnic. Zadržni zakon zahteva, da vsak zadržnik predloži lastno-rodno podpisano pristopnico, ki jo hrani zadržna uprava. Vsem članom, katerih pristopnic uprava U. S. nima tu, se v teh dneh razpošiljajo tiskovine v podpis. Uprava Vas prosi, da jih takoj izpolnite, podpišete in

vrnete Učit. Samopomoči reg. zadrugi v Ljubljani, Franciškanska ulica 6.

BOLNIŠKO ZAVAROVANJE.

Nujno in neodložljivo je, da pričnemo s sistematsko akcijo ustanovitve sklada bolniškega zavarovanja. Pri eni kot drugi priliki se vedno znova in znova kaže potreba, da ustanovimo nekaj, s čimer bi se člani lahko okoristili že za življenja, ne samo po smrti.

Casi so taki, da nas silijo sami, da pristopimo z zaviranimi rokavi k delu. Mislim, da se bo našlo izmed 3000 članov 5 oseb, ki bodo znale prijeti stvar pri pravem koncu ter jo izvesti do prepotrebne delovanja.

Ozrmo se samo malo okoli sebe. Društva z neprimerno manj člani kot jih ima naša sekcija, so mogla izvesti bolniško zavarovanje. Seveda treba bo žrtvovati nekaj dela in truda, toda to delo in trud se bosta stotero vračala.

Zavarovanje bi moralo biti čim popolnejše in obsegati bi moralo vse oziroma čim več članstva s svojci vred. Seveda začetek je težak. Vsa akcija bo slonela mnogo na zaupanju in tovarištvu članstva, ker to je predpogoj uspeha in čim popolnejšega zavarovanja. Z izgovorom, sem zdrav in še svoj živ dan nisem potreboval zdravnika, je malo ali nič povedano.

Učiteljstvo je po svoji službi primorano prebiti brezštevilno nehigijskih neprilik. Ravno radi teh higijskih težkoč plačuje težak davek na zdravju in na svoji delovni sposobnosti na oltar narodne prosvete. Poklicano bi bilo, da med prvimi ustanovi tako prepotrebno bolniško zavarovanje. Vidimo pa, da je zadnje! Kje je vzrok? So mnogi vzroki. Razglabljanje istih pa bi nas privedlo predaleč.

Je pa in ostane, kar še ni, se lahko že zgodi in zgoditi se mora. Nujnost nas sili, da se ustanovi bolniško zavarovanje.

Imamo »Učiteljsko Samopomoč«. To je zadruga. Je pa ta zadruga bolj pogrebno društvo (izrečno brez osti). Vsaka stvar ima svoj pomen in »Samopomoč« ga ima, o tem ni govora. A odkrito povedano, ni privlačna za mlade ljudi, komaj začne živeti, pa naj že misli na smrt. Tukaj mora biti vmesna postaja in to je bolniško zavarovanje. Bolezen še ni smrt, a je vseeno mnogokrat hujše zlo kot smrt sama. Marsikaterga izmed tovarišev in tovarišic je pobrala bela žena, ker ni imel sredstev, da bi o pravem času mogel zaustaviti kali bolezni.

Res je, da imamo silne izdatke na vse strani. So pa vmes izdatki, ki so mnogokrat brez haska, ali pa plačani s črno nevaležnostjo.

Mnogo nas je. In kjer je množica, disciplinirana in čuteča tovariško, se more izvršiti ustanova, ki bi donasjala posredno korist vsakemu posamezniku. Izvršiti se da z malo žrtvijo, korist pa bi bila neprecenljiva.

Pomagaj si sam in pomagali ti bodo tudi drugi. A. O.

Učiteljski pevski zbor JUU.

—pev. Člani in članice! Kdor želi note, naj takoj sporoči! Odbor.

Šolski radio.

—r Program za XXIV. teden. V torek 26. aprila bo predavala gđ. Marija Kmetova: Kako se odpravljaj v šolo. I.—II. — V petek 29. aprila bo oddaja dialoga: Grad Ozelj nad Kulpo, Zrinjsko-Frankopanski muzej, Viktor Pirnat I.—III.

—r Esperantska predavanja v našem radiu. Kakor znano, se vrše v našem radiu redno vsak teden ob nedeljah zjutraj esperantska predavanja. Ta predavanja vzbujajo ne samo med našimi esperantisti, ampak tudi v inozemstvu mnogo pozornosti, kar iskreno pozdravljamo. Naša postaja, pa tudi ime naroda, katerega glasnik je radio, s tem pridobita na ugledu v inozemstvu. Esperantsko gibanje je pojav, mimo katerega danes že ni več mogoče. Pri pripravah mirovne miselnosti je esperanto v širokem svetu neprecenljivega pomena.

Stanovska organizacija JUU iz društev:

Vabila:

— JUU SRESKO DRUŠTVO V SLOVENJGRADCU zboruje skupno s šoštanjskim društvom v soboto 30. aprila ob 10. uri v Šoštanju. Glavni točki dnevnega reda sta predavanje g. direktorja dr. Lončarja: Teorija in praksa moderne šole in važno situacijsko poročilo, ki ga bo podal predsednik sekcije tov. Ivan Dimnik. — Radi važnosti dnevnega reda pričakujemo polnoštevilno udeležbo. — Odbor.

— JUU SRESKO DRUŠTVO V ŠOŠTANJU ima skupno zborovanje s slovenjgradskim učiteljskim društvom v soboto 30. aprila ob 10. uri v Šoštanju. Glavni točki dnevnega reda sta predavanje g. direktorja dr. Lončarja: »Teorija in praksa moderne šole« in važno situacijsko poročilo, ki ga bo podal predsednik sekcije tov. Ivan Dimnik. Polnoštevilno udeležbo pričakuje odbor.

Poročila:

UČITELJSTVO JUU SRESKIH DRUŠTEV Maribor-mesto, Maribor-levi breg, Maribor-desni breg, Sv. Lenart v Slov. goricah in Slov. Bistrica, zbrano na skupnem zborovanju v Mariboru

dne 16. aprila t. l., stavi sledeče

RESOLUCIJE:

1. Z ozirom na odtegljaj draginjskih doklad 1. aprila ugotavljamo, da prejemki že pred 1. aprilom niso bili primerni izdatkom za življenjske potreščine. — Z odtegljaji 1. aprila pa je ogrožena eksistenca učiteljstva in njihovih družin. To dejstvo vpliva tudi kvarno na naše poklicno delo v šoli in izven nje. Pravilno bi bilo, da bi se prej ali vsaj istočasno z znižanjem prejemkov znižale vse življenjske potreščine. To se pa ni zgodilo, ker je cena stanovanj in industrijskih izdelkov ostala neizpremenjena.

2. Ze prejšnji prejemki niso zadostovali, vsled česar je uradništvo (učiteljstvo) bilo primorano, delati dolgove, katerih pa pri sedanjih znižanih prejemkih ne bo moglo več poravnati. Državna uprava naj razmisli o razdolžitvi uradniškega stanu, dokler se pa to ne zgodi, naj uvede za vse uradniške dolgove moratorij.

3. S 1. aprilom naj se izvaja novi finančni zakon, s katerim je ukinjeno odtegotvanje stanarine od države. Ze odtegnjeni znesek za mesec april naj se vrne!

4. Razen tega naj se po našem specialnem šolskem zakonu zajamčena in zakonita stanarina od občin izplačuje potom banske uprave za ostalimi rednimi mesečnimi prejemki.

5. Šolskim upraviteljem se naj da za upraviteljske posle posebna upraviteljska doklada.

6. Učitelji-pripravniki imajo po novi redukciji plač tako minimalne prejemke, da je ogrožena njihova življenjska eksistenca, ker sedanja plača ne zadostuje za hrano in stanovanje. Docela pa je izključeno vsako vpljavanje in udejstvovanje v izvenšolsko delo, kakor tudi onemogočena za nje potrebna samoizobrazba.

7. Vsled tega je tudi izključeno, da bi zmogli honorarje za praktični izpit. Zato naj ukinitvev honorarja ostane v veljavi.

8. Draginjski razredi so neutemeljeni, kajti draginja je povsod enaka. Na deželi se radi oddaljenosti od prometa podražijo življenjske potreščine, zdravljenje, šolanje dečice itd.; v mestih pa so visoke stanarine. Vsi kraji naj se glede draginjskih razredov izenačijo.

9. Učiteljstvo je doslej rade volje vršilo poleg težavnega in odgovornega poklicnega dela v šoli tudi izvenšolsko delo v prid naroda in države, dasi je bilo to delo združeno z občutnimi gmotnimi žrtvami. Pri sedanjem gmotnem položaju pa bo prisiljeno opustiti vse izvenšolsko delo, ki je spojeno z gmotnimi žrtvami, kar naj upoštevajo tudi šolske oblasti.

10. Prav tako nam je postal nemogoče še nadalje vzdrževati razne časopise, revije in knjige raznih družb, ako ostanejo pri sedanjih naročinah.

11. Šolsko upravo prosimo, da poenostavi sedanje komplicirano in razmeroma jako drago poslovanje. Isto naj bo pregledno, kar bo olajšalo delo učiteljstvu in upravi sami.

12. Šolska oblast naj vrača originalne priloge sama brez posebnih kolkovanih prošenj.

13. Redne letne statistike naj končno veljavno sestavijo strokovnjaki prosvetnih uprav. Sestavljene naj bodo pregledno, enostavno, praktično in kratko.

14. V vsi štrednje naj bo »Prosvetni Glasnik« obvezen samo za sreska načelstva.

15. Radi nastalih zmed pri nastavljanju, ko so na posameznih šolah mesta nezasedena, na drugih pa je učiteljstvo nadštevilno oz. nepotrebno, se naj upoštevajo pri bankski upravi samo predlogi sreskih nadzornikov in pri ministrstvu le predlogi banske uprave. Zato se naj upoštevajo le prošnje, ki prihajajo strogo po službenem potu, kakor je to samo ministrstvo že ponovno strogo zahtevalo.

16. V interesu poklicnega in izvenšolskega dela učiteljstva je, da se mu prizna stalnost in zopet uvede avtomatično napredovanje.

17. Učiteljstvo, nameščeno več kot leto dni, še vedno nima dekretov.

18. Vsa razpoložljiva mesta se naj razpišejo.

19. Učitelji s 35 službenimi leti se naj brez ozira na starost pomaknejo v V. skupino in upokojijo brez zdravniške preiskave, če so dani drugi pogoji.

20. Vkljub ponovnim predstavitvam se še vedno dogajajo slučajni, da so upokojenci po upokojitvi več mesecev brez vsakih prejemkov. Naj se že vendar izvaja tudi v tem pogledu paragraf, s katerim je predpisan 1 mesečni rok za reševanje vlog. Upokojitve se naj izvrše na podlagi uradnega Uslužbenskega lista brez mnogobrojnih prilog.

21. Z ozirom na sedanje razmere in stotine brezposelnega učiteljskega naraščaja, naj se upokojijo oziroma prejmejo odpravnino one učiteljice, ki so poročene s privatniki in so njihovi možje v dovolj ugodnem socialnem položaju.

22. V pisarnah sreskih šolskih nadzornikov so na mestu le učitelji kot strokovni poznavatelji šolskega ustroja.

23. Za kvarno smatramo, da se črtajo neobhodno potrebne postavke v proračunih šolskih odborov, ki jih lokalni faktorji kakor krajevni šolski odbori in občine sami smatrajo za najbolj nujno potrebne.

24. Skrajna potreba je, da čim prej izide pravilnik k šolskemu zakonu, da se bo šolstvo enotno upravljalo brez motenj in napačnih tolmačenj.

25. V zakonu o zadrugah državnih uslužbencev, objavljenem v »Službenem listu« Dravske banovine z dne 17. februarja 1932., se naj ukine točka 4. glede odtegotvanja mesečnih prejemkov po 10 oziroma 5 Din.

26. Ze odtegnjeni zneski po 360 Din se naj učiteljstvu vrnejo.

27. Radi bede, ki je nastala vsled znižanja rednih prejemkov, naj odpadejo uradne konference v breme učiteljstva.

28. Kot obmejna učiteljska društva opozarjamo, da posvečajo vse oblasti večjo pozornost obmejnemu šolstvu. Ugotavljamo, da manjka sedaj v 13 obmejnih šolah brez Prekmurja 17 učnih oseb. Na mejah je treba vzornih učiteljev, kateri se naj nagrade za njih naporno delo. Nikakor pa niso obmejne šole prikladna mesta za kazenska nameščanja, ker s tem trpi ugled države same in razvoj šolstva.

29. Monopol na šolske zvezke se naj ukine, ker ni v prospeh našega šolstva in ne v smislu štednje.

30. Sedanji položaj našega stanu zahteva, da se vse učiteljstvo strne okrog svoje stanovske organizacije.

31. Učiteljstvo naj v dosego zboljšanja gmotnega položaja išče stikov in sodelovanja z ostalimi stanovskimi organizacijami državnih uslužbencev.

32. Uprava naše organizacije naj gleda v teh izrednih razmerah, da se bo po možnosti znižal tudi organizacijski davek, a da pri tem ne trpi preveč naša stanovska organizacija. Omeji se naj n. pr. izdajanje »Učiteljskega Tovariša« in »Popotnika«.

33. Izostanejo naj tudi izredne publikacije »Mladinske Matice«, saj starši komaj zmorejo prispevke za »Naš rod«.

34. Pozdravljamo ustanovitev Učiteljskega gospodarskega sveta, kateri je baš v tem trenutku silno potreben, ko je treba strniti vse gospodarske moči in okrepiti in obstoj našega stanovskega pokreta. Pričakujemo od sveta uspešnega dela za osamosvojitvev in boljšo bodočnost našega stanu.

35. Vzradošeni smo, da je uspelo »Učiteljskemu domu v Mariboru« kupiti primerno poslopje za svoj dom. To je uspeh 10-letnega smotrnega, vztrajnega in požrtvovalnega dela in neumornega prizadevanja predsednika tov. Hrena in blagajnika tov. Kožuha, ki sta vseh 10 let nesebično zbirala zrnca v prid domu.

36. Apeliramo na vse učiteljstvo, da se v sedanjih resnih in težkih časih zaveda svoje moči in pokaže stanovsko solidarnost s tem, da se oklene in podpira z vsemi sredstvi svoje stanovsko-gospodarske institucije.

ZBOROVANJE JUU, SRESKEGA DRUŠTVA V KRANJU dne 8. marca t. l.

Uvodno je podal tov. predsednik načelno stališče, ki ga morajo zastopati društveni funkcionarji pri svojem delu. Nato je predaval prof. Sever o razvoju in namenu društva »Probude«. Namen tega društva je v prvi vrsti ohranitev in širjenje narodne umetnosti. Zaradi tega hoče po zgledu razstave, ki jo je priredila lansko leto osnovna šola v Cerkljah, organizirati slične razstave tudi po drugih krajih. V debati, ki je sledila predavanju, je učiteljstvo obljubilo, da bo to stremljenje »Probude« rado podpiralo in pri njem sodelovalo.

Za delitev društva je bilo izvršeno ponovno glasovanje. Glasovanja se je udeležilo 42 članov (ic). Za delitev je glasovalo 14 članov (ic), t. j. 34%, proti delitvi pa 28 članov (članice), t. j. 66%. Obenem so prijavili vstop v kranjsko učiteljsko društvo, ki ostane tudi za naprej neokrnjeno, 4 člani. Sprejet pa je bil sledeči sklep: Ob priliki zborovanj lahko učiteljstvo škofjeloškega sodnega okraja obravnava svoje interne zadeve posebej.

Dalje je društvo obravnavalo uradne zadeve, ki so bile na dnevnem redu že pri prejšnjem zborovanju. V debato so večkrat posegli navzoči vladni svetnik dr. Ogrin, sreski šolski nadzornik tov. Rus in tov. Lapajne. S sklepom, ki je bil sprejet, bodo zlasti zadovoljni šolski upravitelji.

O položaju je govoril tov. tajnik. Na njegov predlog sta bila sprejeta naslednja sklepa:

1. Sekcijo prosimo, da zastavi vse sile, da se prejemki pripravnikom, ki so itak že minimalni, ne zmanjšajo.

2. Sekcijo prosimo, da prepreči za učiteljstvo kategorizacijo odtegljajev, ker je dokazano, da je življenje izven mest v marsičem dražje kot v mestih.

Jos. Lapajne, predsednik; V. Rupret, tajnik.

Damski modni atelje

Jov. Potočnik — Ljubljana, sedaj Šmartinska cesta št. 24

(kavarna „Viadukt“), izdeluje damsko garderobo po najnovejših inozemskih journalih. Kostumi — plašči — specialno krojaško delo. — Izdeluje tudi kroje po meri. — Zunanji po sliki in meri poštobratno.

Pri naročilih potom Učit. gosp. poslovalnice upoštevajte knjigarno Učiteljske tiskarne!

Obutev iz usnja jugoslovenskih tovarn, izgotovljena z rokami jugoslovenskih čevljarjev.

Odstranjujemo brezposelnost, pomagamo domačim tovarnam, pomagamo kupcem z nizkimi cenami.

Pomagajte našemu delu!

49.-

Vrsta 2851-05

Otroški čevlji iz laka ali iz rjavega boksa, izdelani fleksibil z usnatimi podplati, stanejo velikost 23-26 samo Din 49.—, velikost 27-34 Din 69.—

49.-

Vrsta 2942-00

Sandale ne žulijo niti nog niti žepa. Prodajamo jih za bagatelno ceno. Otroške št. 23-26 Din 39.—, št. 27-34 Din 49.— Ženske št. 35-38 Din 59.—. Moške št. 39-46 Din 69.—.

79.-

Vrsta 3945-03

Udoben ženski čevlji iz črnega boksa z zapunko. Široke oblike in z nizko peto. Izdelani so iz boksa z nepremočljivim podplatom za vsak štrpavec.

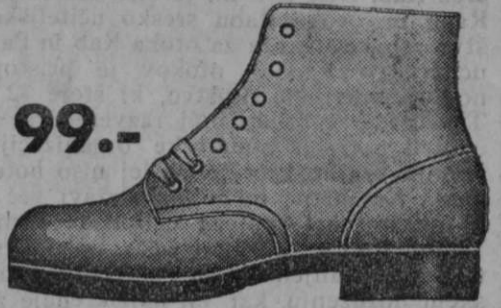
79.-

Vrsta 3925-03

Za gospodinje: Praktični čevlji iz črnega boksa in z trpežnim podplatom. So udobni in ceneni. Potrebni so vsaki gospodinj pri delu in za na trg.

99.-

Vrsta 0167-00

Čevlji za štrpavec iz močnega mastnega usnja z gumijastim podplatom in peto. Za dober material jamčimo. Ti čevlji so neobhodno potrebni za delo na polju in za vsak štrpavec.

Novosti na knjižnem trgu.

—k Sprejemni izpit za srednje šole. Profesorja dr. Kozina in Mlakar sta izdala brošurico, ki vsebuje snov za sprejemni izpit v srednje šole.

V osnovni šoli ne pripravljamo učencev za srednje šole, saj študira le majhen odstotek naše podeželske mladine, zato bo knjižnica prav dobro služila vsem, ki so namenjeni v gimnazijo ali meščansko šolo. Ko predelajo knjižnico, si bodo utrdili, oziroma pridobili znanje, ki jim bo potrebno za sprejem, še bolj bo pa služilo kot podlaga za dober napredek v I. razredu.

Učiteljstvo lahko priporoča brošurico »Slovnica in računski snov za sprejemni izpit v srednje šole« vsem učencem, ki so namenjeni v mestne šole. (Cena 10 Din). — Š.

»Sedaj vem, kaj je radio«. V esperantu spisal E. Aisberg, radio-inženjer v Parizu, v slovenski jezik prevedel Leopold André, profesor v Ljubljani. S 85 slikami in mnogimi stranskimi risbami 81 strani 8° — 1932. — Din 48.—

Nihče ne more pogrešati te knjige, kdor se hoče temeljito seznaniti z radijem. Ne samo znanstveniki, marveč vsakdo, ki posluša

radio, se bo mnogo naučil iz te knjige, ki je prevedena doslej v 11 evropskih jezikov. Vsakomur pa, ki že ima kako knjigo o radiu, bo dobrodošlo dopolnilo v vrzeli tozadevne naše literature.

»Učiteljska tiskarna« je dala knjigi elegantno moderno vnanjo opremo. Knjiga je lepo vezana ter tiskana na prvovrstnem papirju. Tudi tisk sam je velik in lep, tako da je za oči naravnost prijeten. Ker je radio danes ena najpogostejših iznajdb, s katero se mora seznaniti vsak inteligent, ne bo mogel pogrešati te knjige nihče, ki hoče vedeti, v čem obstoji umetnost radia in kaj je radio?

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

Ure, zlatnina

so najprimernejša

birmanska darila

katera kupite najceneje pri **FR. P. ZAJEC**,

Ljubljana — Stari trg št. 9

Pokažite Vaši deci biser Gorenjske, Bled!

Hotel-Pension na starem Blejskem gradu,

Vam nudi oskrbo po sledečih cenah:

- Zajtrk ali južina: Kava, čaj ali mleko z 2 kruhoma . . . . . Din 3.—
  - Kosilo (obed): I. vrste: Juha, pečenka, 2 prilogi, močnata jed . . . . . 12.—
  - II. „ „ govedina, 2 „ . . . . . 10.—
  - III. „ „ in 2 prilogi . . . . . 6.—
  - Večerja I. vrste: Pečenka, 2 prilogi, močnata jed ali desert . . . . . 10.—
  - II. „ „ Rižoto s solato ali golaš s krompirjem . . . . . 7.—
  - Okrepčila: malinovec, limonada, (1/4 l kozarec) . . . . . 2.—
  - Prenočišče: Ležišče s perilom za osebo . . . . . 6.—
  - „ na žimnicah za osebo . . . . . 4.—
  - Vožnja po jezeru . . . . . 2.—
- Pri udeležbi 30 učecev in naročilu obeda ali večerje I. vrste dobita dva učenca gratis!

Zahtevajte prospekte!

Uprava Hotela Grad, Bled

Znižane cene!

Tvrdba A. ŽIBERT

LJUBLJANA, PREŠERNOVA ULICA

naznanja cenj. učiteljske, da je došla za pomladansko sezijo velika izbira najlepših modernih čevljev domačega in tujega izdelka za dame in gospode po znatno znižanih cenah. — Prepričajte se, preden kaj kupite!

Velika izbira

v manufakturnem blagu najnovejše mode nudi se Vam pri znani tvrdki

Blago tudi na obroke! Postrežba točna in solidna!

JOS. SNOJ — Ljubljana

Palača Mestne hranilnice

Za naš „Dinar“ kupite naše domače proizvode!

Poizkusite Adria kolač!

Sirova pogača. Mešaj 12 dkg surovega masla s 5 rumenjaki, 12 dkg sladkorja in 1 zavitek »ADRIA« VANILIN-SLADKORJA, da dobro naraste. Umešaj nato 12 dkg drobno sekljanih mandeljev, 15 dkg svežega sira, nekoliko naribane citronine lupine, 10 dkg moka ter narahljo sneg 5 beljakov z še 10 dkg moka pomešane z 1/4 zavitkom »ADRIA« praška. Presuj v omakšen tortni model, speci v zmerno vroči pečici in s sladkorjem potresi.

VELETRGOVINA

F. König

Velika izbira igrač, galanterijskega blaga in gramofonov, kakor tudi žepnih predmetov in raznih kovčegov.

Vaše potrebščine krijeje najceneje v manufakturni trgovini

„PRI SOLNCU“

Glavni trg 9

Prodaja tudi na obroke! Za obilen obisk se priporoča

ALOJZ DROFENIK

Specialna delavnica za popravila in uglaševanje

klavirjev

BAJDE JOSIP

Ljubljana, Gosposvetska cesta 12

N
A
J
N
I
Ž
J
E
C
E
N
E

UČITELJSKA TISKARNA V LJUBLJANI

Je najmoderneje urejena in izvršuje vsa tiskarska dela od najpreprostejšega do najmodernejšega.

Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige. — Ilustr. knjige v enobarvnem in večbarvnem tisku. Brošure in knjige v malih in največjih nakladah. — Časopise, revije in mladinske liste.

Okusna oprema ilustriranih katalogov, cenikov in reklamnih listov.

LASTNA TVORNICA ŠOLSKIH ZVEZKOV

Šolski zvezki za osnovne, mešč. in srednje šole. Risanke, dnevniki in beležnice.

Vse tiskovine za društva in šole (lepake, letake, izpričevala itd.) dajte v tisk Učiteljski tiskarni!

UČITELJSKA KNJIGARNA

Ima v zalogi „Galerijo naših mož“: 1. Trubar, 2. Vodnik, 3. Stomšek, 4. Prešeren, 5. Levstik, 6. Stritar, 7. Jurčič, 8. Gregorčič, 9. Aškerc, 10. Tavčar, 11. Levso, 12. Erjavec, 13. Jenko, 14. Cankar, 15. Ganjč, 16. Parma, 17. Keranik, 18. Maister, 19. Župančič, 20. Strossmayer. Silka 10 Din.

Tvrdba Ign. Žargi - „Pri nizki ceni,

LJUBLJANA — SV. PETRA CESTA ŠT. 3 IN 11 priporoča

bogato zalogo raznega modnega blaga, vseh vrst perila, kakor rokavice, nogavice, srajce, kravate ter damsko konfekcijo. Potrebščine za krojače in šivilje.

N A D E B E L O I N D R O B N O

DRAGO GORUP & Co. LJUBLJANA

MIKLOŠIČEVA CESTA ŠTEV. 16/1.

Izdelava in prodaja damske in moške konfekcije. Naročila po meri se izvršujejo hitro in točno

E N G R O S E N D E T A I L

Priporočamo tvrdke, ki inserirajo v našem glasilu!

LASTNA TVORNICA ŠOLSKIH ZVEZKOV

v korist „Učiteljskemu domu“ v Ljubljani in Mariboru

Cene konkurenčne. Zahtevajte ceniki!

Zaloga vseh šolskih zvezkov, beležnic, dnevnikov, skicirki in podkladkov. — Zvezki za okroglo pisavo števil. 1, 2, 3. Notni zvezki. — V vseh zvezkih je le najfinjši pisalni papir.

UČITELJSKA TISKARNA V LJUBLJANI

Ko pomlad cvetoča pride...

razmišljamo, kako naj si ugodno, ceneno in dobro nabavimo spomladanska oblačila. — Veliko izbiro zase kakor tudi za svojece raznovrstnega modnega blaga, angleškega in češkega izvora, krasne svile in trpežnega perilnega blaga Vam razkaže

A. Žlender, manufakturna trgovina

Ljubljana — Mestni trg števil. 22

Velika izbira damskih in otroških

klobukov

po najnižji ceni. — Prenovljenje hitro in po najnovejših vzorcih. Za g. učiteljice 10% popust pri

Mary Smolnik — Celje

v palači „Prve hrvatske štedionice“